

การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล*

อติรัตน์ วัฒนไพลิน** นพพร เจริญสุข**

บทคัดย่อ: ประสพการณ์การเรียนรู้การปฏิบัติพยาบาลเป็นสาระสำคัญของหลักสูตรการศึกษาด้านพยาบาล อาจารย์ผู้สอนวิชาการปฏิบัติการพยาบาลจึงควรพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลาโดยคำนึงถึงปรัชญาของหลักสูตรและวัตถุประสงค์รายวิชา ตลอดจนความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาพัฒนาความรู้และทักษะในการให้การพยาบาลแก่องค์รวมของบุคคลและครอบครัว และนำมาซึ่งความผาสุกของสังคม

การวิจัยครั้งนี้จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการ และมีนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตอยู่ในฐานะผู้ร่วมการวิจัยจำนวน 33 คน ดำเนินการตั้งแต่เดือนตุลาคม 2540 ถึงเดือนสิงหาคม 2541 ณ โรงพยาบาลจิตเวชแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยขั้นตอนการวิจัยดังนี้ 1) ขอคำยินยอมจากนักศึกษา ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์รายวิชาปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช และรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ ประสพการณ์ ความรู้ และความต้องการการเรียนรู้ของนักศึกษา 2) วางแผนและดำเนินการสอนร่วมกับนักศึกษา 3) ประเมินผล ปรับเปลี่ยนวิธีการสอน วางแผนและดำเนินการสอนครั้งต่อไปร่วมกับนักศึกษา 4) ประเมินผลและสรุปผลการวิจัย

รูปแบบการสอนที่ได้รับจากการวิจัยเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ ประกอบด้วยการจัดการเรียนการสอนดังนี้ 1) สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์และนักศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีผลต่อการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการแสดงความคิดเห็น การเปิดเผยตนเอง การจัดลำดับการสนทนาอภิปรายประจำวันก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน และการให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการประเมินตนเองของอาจารย์ 2) การแสดงความคิดเห็น ให้กำลังใจแก่นักศึกษาในรูปแบบต่างๆ 3) การยอมรับและทัศนคติของอาจารย์ที่มีต่อนักศึกษาว่าเป็นผู้ฝึกหัดเพื่อการพัฒนา เป็นเงื่อนไขที่สำคัญในการให้คำแนะนำและการสอนแก่นักศึกษา ตลอดจนลดแรงกดดันจากความคาดหวังที่มากเกินไปจากความ

* ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินทุน China Medical Board of New York Inc.

** อาจารย์ภาควิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล